

Revidert skjøtselsplan for Storslåtta i Kvænangsbotn LVO, Kvænangen kommune, Troms

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype

Miljøfaglig Utredning, notat 2025-N19

TITTEL: Revidert skjøtselsplan for Storslåtta i Kvænangsbotn landskapsvernområde, Kvænangen kommune, Troms. Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype.
FORFATTER(E): Geir Gaarder

DATO: 06.03.2026	RAPPORT NR./ MU2025-N19	PROSJEKTNR: 2807 (MFU)	SAKSNR. -
ISBN: 978-82-345-0800-4	ISSN: -	ANTALL SIDER: 16 s. + vedlegg	ANTALL VEDLEGG: 4

OPPDRAGSGIVER: Statsforvalteren i Troms og Finnmark	KONTAKTPERSON: Rune Benonisen
---	---

<p>SAMMENDRAG: Naturtypen artsrik slåttemark er sterkt trua ifølge Norsk rødliste for naturtyper, og ble i 2011 utvalgt naturtype (UN) med en viss beskyttelse gjennom lov om Naturmangfold. På oppdrag for Statsforvalteren i Troms og Finnmark, ved verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen, fikk Miljøfaglig Utredning, i 2025, i oppdrag å revidere skjøtselsplan for Storslåtta i Kvænangsbotn landskapsvernområde, Kvænangen kommune. Tidligere skjøtselsplan er fra 2021 (Benonisen 2022), og var basert på et forslag utarbeidet av Arnesen (2019).</p> <p>Området ble nå meldt inn for kartlegging etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks, basert på NiN, og vil bli lagt ut på Naturbase. Det ble gjort mindre justeringer av polygonene og variablene sammenlignet med Arnesen (2019), dels som følge av gjenopptatt hevd dels som følge av justering av metodikk. Ei lita slåttemark rundt Dalstua har fått moderat kvalitet, mens et større nyryddet område på nordsiden fortsatt bare betraktes å ha dårlig kvalitet. Rundt slåttemarkene er det et stort område med flomskogsmark.</p> <p>Skjøtselsplanen for slåttemarkene er utarbeid i samarbeid med forvaltningsmyndighetene ved lokal kontaktperson. Det er utarbeidet mål for slåttemark og tiltak som kan gjennomføres for å nå disse.</p>

FYLKE:	Troms
KOMMUNE:	Kvænangen
STED/LOKALITET:	Storsletta innenfor Kvænangsbotn landskapsvernområde
GÅRD/BRUK	-

GODKJENT [Navn Navnesen]	SKJØTSELSPLANEN ER UTFORMET AV: Geir Gaarder
NAVN	NAVN

Forsidefoto: Sentrale engpartier rundt Dalstua, sett mot øst. Det er rundt husene de best bevarte engrestene ligger.
Foto: Geir Gaarder

Forord

Utarbeidelse av skjøtselsplanen for Storslåtta slåttemark i Kvænangen kommune er utført på oppdrag fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Skjøtselsplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåttemark, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåttemark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneieren.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåttemark i Nord-Norge. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta, samt av en tilliggende flommarkskog. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

Viktige, generelle bakgrunnsdokument er blant annet handlingsplanen for slåttemark, utarbeidet av Miljødirektoratet (M-2568), samt Bondens kulturmarksflora for Nord-Norge utarbeidet av Bolette Bele, Ann Norderhaug, Torbjørn Alm og Vibekke Vange NIBIO.

Takk til Rune Benonisen og Nina Andrea Storm for deltakelse under feltarbeidet, informasjon om skjøtselsen av området og kommentar til rapportutkast.

Tingvoll

06.03.2026

Geir Gaarder

Innhold

Forord	3
1 Slåttemark i Nord-Norge	5
2 Skjøtselsplan for Storslåtta	7
2.1 Innledning	7
2.2 Hensyn og prioriteringer	8
2.3 Tradisjonell og nåværende drift	8
2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen	9
2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	10
2.6 Mål for verdifull slåttemark	10
2.7 Restaureringstiltak (engangstiltak eller tiltak som gjennomføres over en avgrensa periode)	10
2.8 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig)	11
2.8.1 Slått	11
2.8.2 Beiting	12
2.8.3 Andre aktuelle skjøtselstiltak	12
2.9 Oppfølging av skjøtselsplanen	12
2.10 Bilder fra lokaliteten(e)	13
Vedlegg	17
Innlagte lokalitetsbeskrivelser i Naturbase (Miljødirektoratet 2025)	17
Artslister	19
Tiltakslogg, grunneiers notater	20
Overvåkning, log	21

1 Slåttemark i Nord-Norge

Tradisjonelle slåttemarker er naturenger i inn- og utmark med ville plantearter, som har blitt slått for å skaffe vinterfôr til husdyra. Slåttemarkene ble gjerne slått seint i sesongen, etter at de fleste plantene hadde blomstra og satt frø. De er ofte overflatelydda for stein, men har i mindre grad vært oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og er ikke- eller i liten grad gjødsla med tilført husdyr- og kunstgjødsla. Slåttemarkene har tradisjonelt vært høstbeita og kanskje også vårbeita. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer imidlertid fra sted til sted.

Slåttemarkene er ofte urterike (blomsterrike), og omtales gjerne som «blomsterenger». De huser også ofte et stort mangfold av insekter.

Artssammensetningen i slåttemarkene kan variere mye blant annet avhengig av klimaet. Variasjonen i slåttemarksfloraen er stor fra nord til sør og fra kyst til innland i Nord-Norge. Forskjeller i fuktighetsforhold og kalkinnhold i marka påvirker også artssammensetningen sterkt.

Vanlige plantearter i tørre-friske enger er gras og halvgras som engkvein, rødsvingel, gulaks, bakkefrytle, bleikstarr og urter som for eksempel blåklokke, ryllik, følblom, småengkall, hvitmaure, fuglevikke, engsyre, harerug, engsoleie, marikåpe-arter, i høyereliggende områder også snøsøte. I Nordland og Troms er også rødknapp og prestekrage vanlige innslag i tørre slåttemarker, mens silkenellik kan komme inn i Øst-Finnmark.

Slåttemark på Svebakken i Hemnes kommune i Nordland som representerer en tørr-frisk engutforming. Bildet t.h. viser småengkall som gjerne vokser i slike enger. Foto t.v. Annette Bär og t.h. Ellen Svalheim.

I litt kalkholdige områder kan man finne gras som dunhavre, og i de sørlige delene av Nord-Norge også hjertegras. Ellers på kalk vokser urter som gjeldkarve, fjellflokk, vill-løk, vill-lin, fjellfrøstjerne, gulmaure, (fjell)bakkestjerne, ulike marinøkler og orkideer. Noen av disse står på den norske rødlisten (og er truet) (www.artsdatbanken.no).

I litt fuktigere eng finnes arter som sølvbunke, jåblom, ballblom, skogstorkenebb, rød jonsokblom, marikåper, sibirgrasløk og hvitbladtistel. I fuktigere enger i Finnmark kan man finne østlige arter, foruten silkenellik som nevnt over også finnmarksfrøstjerne, storveronika og russekjeks.

Slåttemark på Kvanndalen i Rana kommune i Nordland. Bilde t.h. viser ballblom som er et vanlig innslag i litt fuktigere eng ved siden av arter som sølvbunke, jåblom, og skogstorkenebb. Foto t.v. Annette Bär, t.h. Ellen Svalheim.

Slåttemark med silkenellik i Anopset i Porsanger kommune i Finnmark. Bilde t.h viser nærbilde av silkenellik som er en østlig art og stedvis vokser i slåttemarkene i Finnmark. Begge foto Ingrid Golten.

Hvis slåtteeenger blir liggende brakk, blir engene gjerne dominert av noen få, høyvokste arter. Hundekjeks, skogstorkenebb, marikåper og mjødurter er typisk, men også tromsøpalme kan komme inn. I innlandet er store felt av geitrams vanlig der drifta har opphørt, før busker og trær overtar i en senere fase av gjengroingen.

Mange gamle slåttemarker brukes i dag til beite eller er grodd igjen. «Tradisjonelle» slåttemarker har derfor blitt svært sjeldne og det er spesielt viktig at gjenværende slåttemarker holdes i hevd. Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i veiledningsheftet, og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsesplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene finnes i Bondens kulturmarksflora for Nord-Norge (Bele, Norderhaug, Alm & Vange 2014). Mye av denne teksten om slåttemark i Nord-Norge er hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for Storslåtta

GRUNNEIER: Statskog SF		ANSVAR SKJØTSEL: Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen		LOKALITETSVERDI I NATURBASE ¹ : Lav til høy kvalitet			
DATO UTARBEIDING AV 1.SKJØTSELSPLAN: - DATO REVIDERING: 06.03.2026			DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 28.08.2018 DATO BEFARING (REVIDERING): 03.07.2025				
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): Hovedkontakten har vært med Rune Benonisen, kontaktperson for oppdragsgiver og samtidig ansvarlig for forvaltningen. Blant annet deltok han på deler av feltarbeidet sammen med Nina Andrea Storm og har samtidig hatt utkast til planen til gjennomlesning.							
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV : Geir Arnesen (Ecofact nord) REVIDERT UTGAVE UTFORMET AV : Geir Gaarder				FIRMA: Miljøfaglig Utredning AS			
UTM SONE LOKALITET(ER): 33 W		NORD: 7750357		ØST: 780355		GNR./BNR.: 32/1	
NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN-/NATURBASE LOKALITET: (ligger ikke i Naturbase) AREAL (ETTER EVENTUELT RESTAURERING): 5,2 (1,3 + 3,9) daa			DEL AV VERNEOMRÅDE: Ja HVILKET VERN: Landskapsvern		DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP: -		

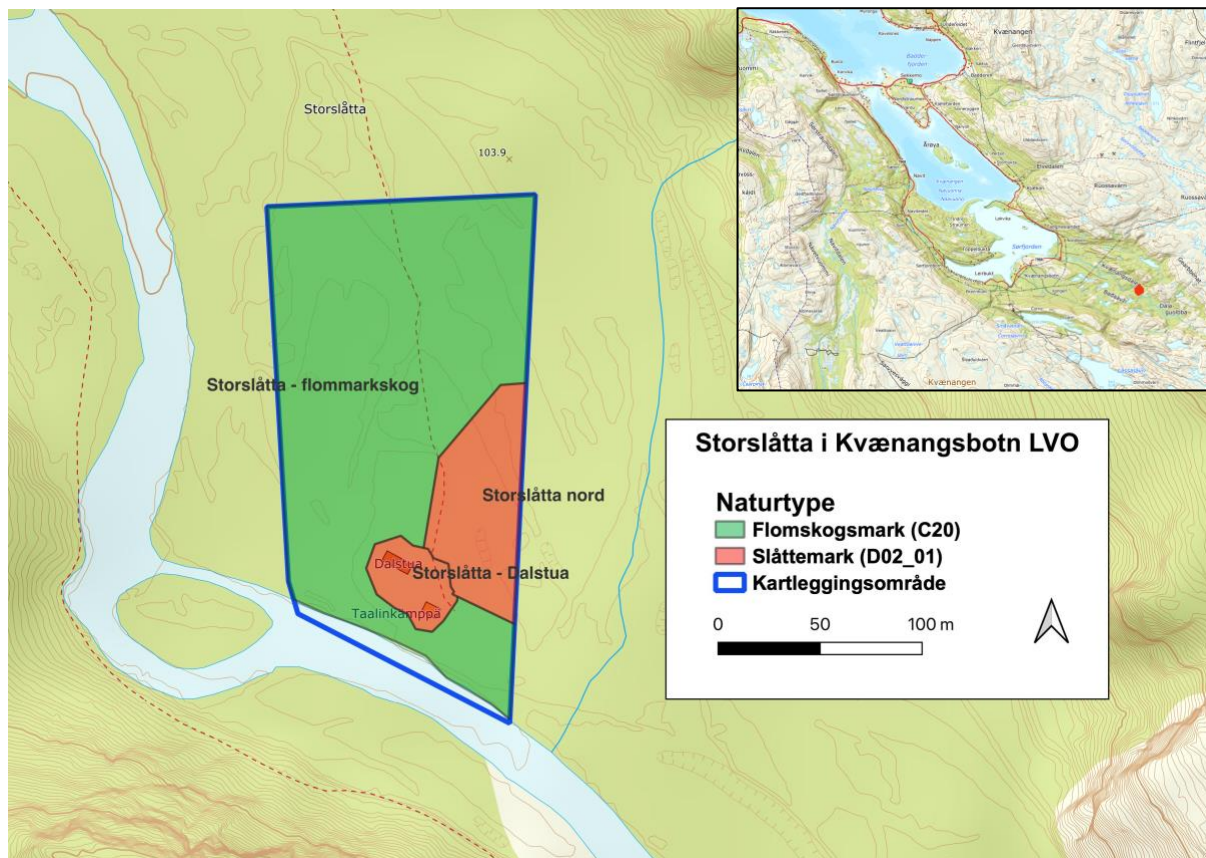
2.1 Innledning

Storslåtta ligger innenfor Kvænangsbotn landskapsvernområde i Kvænanen kommune, Troms fylke. Området ligger noen kilometer oppe i Kvænangsdalen, på elvesletta til Kvænangselva, ca 3km fra verneområdegrensa.

Dalen er stort sett skogkledd inn til Dála-guolbba noe lengre inne, men historiske kilder vitner om at det på Storslåtta har vært en del åpen kulturmark tidligere, og det er fremdeles åpent her. Publiserte flybilder fra 1958 viser at skogdekning innenfor området var betydelig mindre enn i dag og stedvis snauhugget (norgeibilder.no)

Det har vært flere biologiske undersøkelser i landskapsvernområdet, samt også spesifikke kartlegginger rettet mot kulturlandskapet på Storslåtta (Arnesen 2019) og tilhørende skjøtselsplan (Benonisen 2022).

¹ Lokaliteten ligger ikke i Naturbase, men Arnesen (2019) har kvalitetsvurdert området etter Miljødirektoratet sin instruks

Figur 1. Oversiktskart over registrerte naturtyper innenfor kartleggingsområde på Storslåtta i Kvænangsbotn landskapsvernområde, basert på kartleggingen i 2025.

Naturtypevurderingene gjort i 2025 samsvarer i hovedtrekk med Arnesen (2025) sine vurderinger, men det er litt forskjell på avgrensninger, og et areal som han satte som bærlyngskog er her inkludert i flommarkskogen, se kommentar i områdeomtalen i vedlegget. Siden skjøtselen har vært gjenopptatt noen år, så påvirker dette også vurderingen av tilstand.

2.2 Hensyn og prioriteringer

Det er ikke funnet grunnlag for spesielle prioriteringer her, ut over at variasjon i grad av gjengroing og artsmangfold har gjort at dagens åpne slåttemarker er delt i to av hensyn til forskjeller i kvalitet og verdi.

Det ble under feltarbeidet ikke gjort artsobservasjoner eller sett miljøindikatorer som tilsier behov for å ta spesielle hensyn under skjøtselen. Ordinære hensyn knyttet til skjøtsel mhp. tidspunkt, fjerning av gras, rydding av busker og trær mv. anses ut fra kjent kunnskap som tilstrekkelig.

2.3 Tradisjonell og nåværende drift

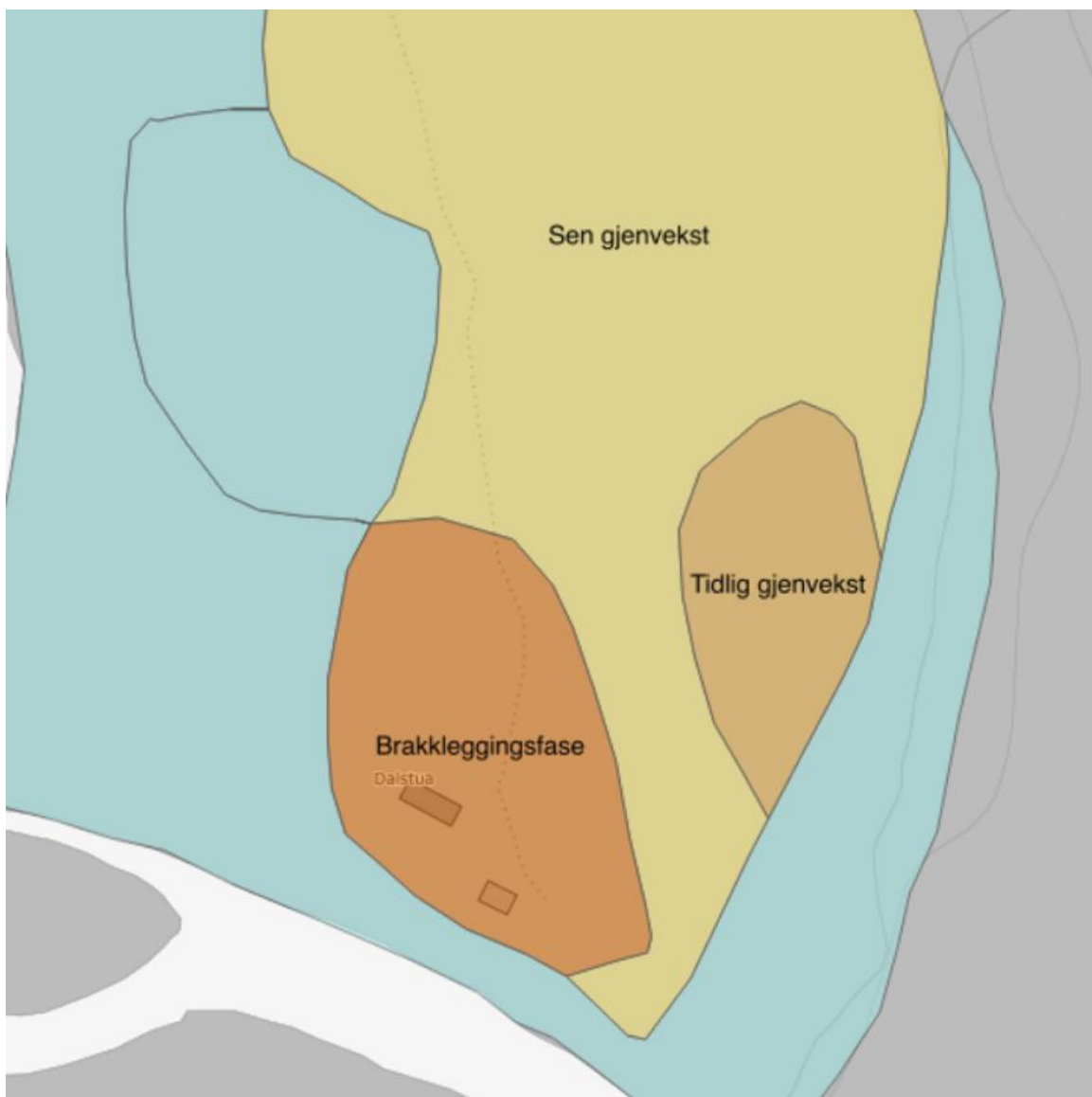
Arnesen (2019) beskriver brukshistoria. Her gjengis bare enkelte hovedtrekk. Området ble trolig tradisjonelt drevet med slått og beite fram til krigen. Etter krigen ble det trolig slått her noen år (fram mot ca. 1950), men deretter har det stort sett fått gro langsomt igjen fram til våre dager.

I tillegg til dette er det trolig litt beite av tamrein her og antagelig sporadisk av sau. Omfanget av tamreinbeite varierer en god del fra år til år, og foregår i første rekke på forsommeren. For øvrig går det en enkelt tilrettelagt tursti innover dalen og fram hit.

2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen

Etter anslagsvis 70 år med gjengroing, så ble skjøtselen tatt opp igjen rundt 2020, med årlig slått og påfølgende fjerning av graset. Gjengroingen førte samtidig til at det også måtte ryddes vekk en god del trær og kratt. Dette er en prosess som har pågått over flere år, og området har gradvis blitt utvidet. Sammenlignet med Arnesen (2019) sine vurderinger er det, under tvil, funnet grunnlag for å heve tilstanden til den sentrale enga rundt Storslåtta fra brakkleggingsfase til å være intakt, samt deler av nærliggende, ryddete enger fra sein gjengroingsfase til tidlig gjengroingsfase. Tvilen skyldes både at veiledningen for å skille tilstandsklasser er diffus, og at det mangler veiledning for situasjoner der skjøtselen blir gjenopptatt (veiledningen fokuserer bare på opphør og reduksjon av skjøtsel).

Generelt er erfaringene med utført skjøtsel gode, og det er ikke funnet grunnlag for å komme med vesentlig endringer av denne. Både restaurering og slått ser ut til å være gjennomført i samsvar med Arnesen (2019) sine anbefalinger og vedtatt skjøtelsesplan (Benonisen 2022). Blant annet er trestubbene er kappet godt nede, og kvist og annet avfall fjernet fra selve engene. Allerede etter få år er feltsjiktet over det meste ganske lavvokst og det er lite strø på marka.

Figur 2. Tilstandsvurdering gjort av Arnesen (2019). Areal i brakkleggingsfase fikk høy kvalitet, areal i tidlig gjenvekst fikk moderat kvalitet og areal i sen gjenvekst lav kvalitet.

2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Det ble under feltarbeidet i 2025 ikke observert rødlistede eller spesielt krevende arter her, og det foreligger heller ikke eldre registreringer av slike. I vedlegg er det listet opp de viktigste artene i feltsjiktet, inkludert observerte engtilknyttede arter. Dette samsvarer i stor grad med hva Arnesen (2019) fant, og det er ikke grunnlag for å anta at det har skjedd vesentlige endringer på disse årene. I 2025 ble det påvist sparsomt med harerug, en ganske god indikator på artsrike semi-naturlige enger, en art som ikke ble nevnt av Arnesen (2019). Det virker lite sannsynlig at den har etablert seg de senere årene, og den har da helst blitt oversett tidligere, enten som følge av et senere undersøkelsestidspunkt eller at den har økt litt i frekvens.

2.6 Mål for verdifull slåttemark

HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E): Lokaliteten skal ha et artsrikt, ganske lavvokst feltsjikt, med stedvis godt innslag av typiske arter for semi-naturlig eng.
EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER: Det virker ikke å være behov for å skille mellom ulike delområder, selv om lokaliteten er splittet i to kartfigurer.
TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE: Forekomsten av urter og blomster, særlig litt krevende engarter som harerug, ballblom, fjellmarikåpe og småengkall skal være gradvis økende. Hvis flere krevende arter, som marinøkkel, skulle komme inn, er det viktig å opprettholde og helst også øke bestandene til disse. Forekomsten av negative indikatorarter, dvs. arter som trives i skogsmark og samtidig liker slått dårlig, skal synke og gradvis omtrent forsvinne. Dette omfatter ikke minst bregner (i praksis alle arter), skogrørkvein, myskegras, skrubbær og blåbær.

2.7 Restaureringstiltak (engangstiltak eller tiltak som gjennomføres over en avgrensa periode)

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/AREAL/ tid (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKKE)
Ytterligere tynning av tresjiktet for å få mer åpne enger.	2026-2030		
Frakte tørt gras fra sentrale, artsrike engpartier og legg det på mer perifere, restaurerte deler av enga	Årlig		

Tynning av tresjiktet antas å måtte gjennomføres med noen års mellomrom, bl.a. for å unngå for mye frigjøring av næring til feltsjiktet. Formålet med å flytte tørt gras er å få raskere tilbake engfloraen til delene som har tapt den, dvs. det er særlig høy med mye typiske engarter som bør brukes.

2.8 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig)

2.8.1 Slått

SLÅTTETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/AREAL/ tid (DEL)OMRÅDE	TIDSROM (MND/UKE)
Årlig ljåslått	2026-	60-80 timer	Siste halvdel av juli, partier gjerne først i august

Lokaliteten har flere utfordringer sammenlignet med mange andre slåttemarker. Vanlig standard beregning av kostnad med slått pr. dekar anbefales derfor ikke benyttet. For det første er det nødvendig å benytte ljå, og terrenget gjør at tiden som går med vil være noe lenger enn for eksempelvis slått av eng i jevnt terreng. I tillegg kommer enkelte andre faktorer enn selve slåtten inn. Det tar noe tid å gå opp inn til området, det tar tid å sette i stand gamle hesjer, og det tar tid å samle inn og frakte vekk høyet mv. Foreslått tidsbruk er derfor erfaringsbasert.

Generelt gjelder for skjøtselsslått (for forklaring se veiledningshefte):

- Slåtten bør skje etter at de fleste artene har blomstret og satt frø (som regel ikke før i siste halvdel av juli). Slåttetidspunktet vil variere fra år til år ut fra variasjoner i været og vekstsesongen. Følg derfor med på blomstring og frøsetting!
- Graset bakketørkes 2-3 dager før det fjernes fra området.
- Områdene kan slås med liten lett traktor med slåmaskin, tohjulsslåmaskin eller ljå, avhengig av bratthet. Kantklipper med senn kan og benyttes på mindre areal der det er vanskelig å komme til med maskiner.
- Ikke bruk tunge maskiner, spesielt i de fuktige partiene, som kan påføre komprimering av jorda og kjøreskader.
- Unngå bruk av kunstgjødsel, gylle eller store mengder bløt husdyrgjødsel (se veileder).

Tabell 1. Oversikt over anslag på tidsbruk, fordelt på ulike arbeidsoppgaver. Mottatt fra oppdragsgiver. Avgrensning av felt er vist i figur 8.

Arbeidsoppgave	Anslått timesforbruk
Rigg og drift (transport til/fra)	15
Frakt og deponering gress/virke mv	7,5
Skjøtsel. Slåttarbeid felt A, B, C og tunområde	37,5
Formidling (delta fagdager, befaringer mv)	7,5
Adm, plan, rapportering	7,5
SUM	75

2.8.2 Beiting

BEITETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/AREAL/tid (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKE)
Streifbeite av tamrein på utmarksbeite	-		

Det vurderes ikke som hensiktsmessig å sette i verk spesielle tiltak i forhold til beite.

Generelt gjelder for beiting i slåttemark (for forklaring se veiledningshefte):

- Beiting er positivt for slåttemarka, og har vært tradisjon mange steder.
- Høstbeiting hindrer opphopning av daugras (som gir grønnkjødsling) og letter spiringen neste vår.
- Beiting gir tråkkspor som frøplanter kan spire i.
- Hvis arealet vårbeites, blir slåtten seinere (da blomstring/frøsetting kommer seinere igang)
- Unngå tilleggsfôring inne på slåttemarka.
- Sett alltid dyrevelferden og fôrtilgangen i høysetet.
- Tunge storferaser bør ikke beite slåttemark (pga. tråkkskader).
- Slåttemark med rik vårblomstring (f.eks. med tidligblomstrende orkideer) bør ikke beites.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturenger bør ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

2.8.3 Andre aktuelle skjøtselstiltak

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	Kr/AREAL/ tid (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKE)
- (ingen kjente)			

Det foreslås ingen andre spesifikke tiltak her.

2.9 Oppfølging av skjøtselsplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERES ÅR: Revidering om 10 år, i 2035, for å se om tilstanden da er bedret.
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER: Nei, ikke innenfor foreslått planperiode, men dette bør gjøres ved revidering og da ikke bare omfatte karplanter, men også beitemarksopp (også sommerfugler kan være relevant hvis mulig).
GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK SOM ER FINANSIERT DE SISTE 5 ÅRA:
PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN:

2.10 Bilder fra lokaliteten(e)

Figur 3. Parti av den ryddete delen av enga («Storslåtta nord»). Feltsjiktet er lavvokst, og skjøtselen virker god. Samtidig er det grunn til å merke seg at det er lite blomster her mens det står spredt med bregner. Det er med andre ord et nokså svakt engpreg i floraen. Foto: Geir Gaarder

Figur 4. Bildet er tatt fra tunet på Storslåtta, dvs. innenfor den best skjøttede delen og mot nordøst, inn over arealene som har vært en del gjengrodd («Storslåtta nord»), men som ble ryddet for noen år siden og siden også har blitt slått. Merk innslaget av en del blomster (engsoleie og ballblom). Foto: Geir Gaarder

Figur 5. Parti av den ryddete delen av enga («Storslåtta nord»). Det er noe blomster her, men det er særlig snakk om rød jonsokblom, som primært er en skogsart og i liten grad opptrer i semi-naturlige eng. I tillegg kan det ses arter som teiebær, gullris, skogstorkenebb og sterile blader av skogrørkvein. Alle er typiske for skogsmark og bør ha lav frekvens i semi-naturlig eng. Foto: Geir Gaarder

Figur 6. Vestkant av den ryddete enga («Storslåtta nord»), der hovedstien inn til området tidligere gikk (den benyttes nok fortsatt, men nå er den flyttet). Enkelte engplanter ble observert langs denne, som harerug, utvilsomt som følge av at ferdsel og tråkk langs stien muliggjorde overlevelse selv i den lange gjengroingsfasen området gikk gjennom. Foto: Geir Gaarder

Figur 7. Parti av den ryddete delen av enga («Storslåtta nord»), sett mot øst. Også her er feltsjiktet lavvokst, men har lite blomster. Det er også lite bregner her, men bl.a. en del gullris og generelt dårlig med typiske arter for semi-naturlig eng. Foto: Geir Gaarder

Figur 8. Oversiktskart som viser inndeling i ulike arbeidsfelt i 2025. Mottatt fra oppdragsgiver.

Vedlegg

Innlagte lokalitetsbeskrivelser i Naturbase (Miljødirektoratet 2025)

Storslåtta - flommarkskog

ID: NINFP2510193954

Naturtype: Flomskogsmark (C20)

Kartlagt: 3. juli 2025

Størrelse: 21,2 dekar

Lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Stort

Usikkerhet

Navnet til hele området vitner om at her har det vært omfattende utmarksslått tidligere. Arnesen (2019) skriver i sitt forslag til skjøtselsplan for området at det ble slått i området fram til rundt 1950, og at området stort sett har grodd igjen etter den tid. Det er fortsatt såpass lite død ved at strengt tatt skulle dette vært registrert som "det som det var inntil det har blitt noe annet", men siden det heller ikke er grunnlag for å skille ut kulturmark på flommark i NiN2, så er ikke dette et alternativ. Reint faglig må likevel naturtypevalg betegnes som diskutabelt og det ligger dermed en forvaltningsrelevant usikkerhet her. Det er grunn til å påpeke at Arnesen (2019) skilte ut et mindre område her bærlyngskog T4-5), dvs. han antok at partiet lå såpass høyt og lite flomutsatt at det skulle betraktes som fastmarkskogsmark).

Tilstand

Tilstanden vurderes som moderat fordi det er vurdert å være eldre produksjonsskog her. Ingen fremmedarter er observert og vassdraget er uregulert. Det er heller ikke snakk om noen kjørespor (innenfor avgrenset område).

Naturmangfold

Naturmangfoldet settes til stort, siden området er over 20 dekar stort og samtidig blir noe beitet av tamrein, men NB! det grenser mot prosjektgrensa på de fleste kanter, og samlet areal er opplagt vesentlig større. For øvrig er det sparsomt med stående og liggende dødt trevirke og det er (i det minste innenfor avgrenset område) ikke kjent forekomster av rødlistearter.

Storslåtta - Dalstua

ID: NINFP2510193953

Naturtype: Slåttemark (D02.01)

Kartlagt: 3. juli 2025

Størrelse: 1,3 dekar

Lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Tilstandsvurdering: God

Naturmangfoldvurdering: Lite

Usikkerhet

Det kan utvilsomt stilles spørsmål ved om enga er å betrakte som intakt, siden det har vært kanskje 50 år mellom da tidligere tradisjonell slått opphørte (i følge Arnesen 2019 tok dette trolig slutt rundt 1950) og til ny engskjøtsel ble tatt opp igjen i 2020. Samtidig har det nok vært noe beite av tamrein her hele tiden og helst også andre husdyr tidligere, samt at rydding og tråkk rundt husene også har bidratt til å bevare et visst intakt preg. Det er også opprettholdt noe kulturbetinget flora.

Tilstand

Tilstanden vurderes som god siden lokaliteten blir skjøttet som slåttemark (etter et lengre opphør ble slåttan gjenopptatt i 2020), dvs. en ekstensiv bruk for det som kan betegnes som ei intakt semi-naturlig mark. For øvrig er det utvilsomt også noe streifbeite av tamrein her, siden dyrene ikke er gjerdet ute fra den. Samtidig finnes ingen fremmedarter og ingen indikasjoner på gjødsling,

Naturmangfold

Naturmangfoldet blir bare lite. Dette fordi lokaliteten er ganske liten (bare litt over 1 dekar). Bare en habitatspesifikk art (i følge lista) er funnet - ballblom. Det er samtidig begrenset miljøvariasjon og hittil er det ikke kjent rødlistearter herfra heller.

Storslåtta nord

ID: NINFP2510193952

Naturtype: Slåttemark (D02.01)

Kartlagt: 3. juli 2025

Størrelse: 3,9 dekar

Lokalitetskvalitet: Lav kvalitet

Tilstandsvurdering: Dårlig

Naturmangfoldvurdering: Lite

Usikkerhet

Dette er ei tidligere antatt del av ei større slåttemark som har fått gro igjen i lang tid, men som nylig har blitt ryddet og fått gjenopptatt tradisjonell skjøtsel med slått. Hva slags tilstand som egentlig er korrekt å sette da, mangler det regelverk på. Her er det primært basert seg på tilstanden før den ble ryddet, men samtidig vektet litt at skjøtsel har blitt tatt opp igjen. Dvs. at det nok antagelig var på grensa til sterkt redusert tilstand, men at den gjenopptatte skjøtselen gjør at denne nå bare settes til "dårlig". Valget bør uansett anses som diskutabelt og dermed usikkert.

Merk for øvrig at det er valgt å splitte slåttemarka her i to, basert på vesentlige forskjeller i hevdshistorikk. Det er ikke helt i samsvar med instruksen, men anses formålstjenlig her.

Tilstand

Tilstanden settes til dårlig. Dette fordi området var en del av et større slåttemarksområde, men der slåttan tok slutt rundt 1950 (i følge Arnesen 2019), og først har blitt tatt opp igjen de siste par årene (startet rundt 2020 med rydding og etter hvert slått). Samtidig har det utvilsomt pågått noe streifbeite av tamrein her, tidligere helst også andre husdyr. Det er derfor vurdert å være en ekstensiv bruk og tidlig gjenvekstfase, men se kommentar under usikkerhet om valget. For øvrig ingen funn av fremmedarter og heller ingen indikasjoner på tidligere gjødsling.

Naturmangfold

Naturmangfoldet settes til lite, bl.a. fordi det er så vidt under 4 dekar stort, men NB! området grenser til prosjektgrensa mot øst og er litt større. For øvrig ingen funn av habitatspesifikke arter (det kan være at ballblom har blitt oversett), heller ingen funn av rødlistearter, og miljøvariasjonen virker noe dårlig (bare vurdert å være intermediaær eng).

Artslister

Registrerte arter 03.07.2025, samt arter nevnt for engområdene av Arnesen (2019) funnet 28.08.2018 (engsoleie har endret navn til bakkesoleie og engsyre til matsyre)

Norsk navn	Latinsk	År registrert	Rekartlagt/år
bakkefrytle			2025
bakkesoleie		2018	2025
ballblom		2018	2025
blåbær		2018	2025
engkvein		2018	
engrapp		2018	
fjellfiol			2025
fjellforglemmegei			2025
fjellgulaks		2018	2025
fjellmarikåpe			2025
fjelltimotei		2018	2025
fugletelg		2018	2025
geitrams		2018	2025
gullris		2018	2025
harerug			2025
hengeaks		2018	2025
hvitbladtistel		2018	2025
høymol			2025
matsyre		2018	2025
myskegras		2018	2025
perlevintergrønn			2025
ryllik		2018	2025
rød jonsokblom		2018	2025
sauetelg		2018	2025
skogarve		2018	2025
skogmarihand			2025
skogrørkvein		2018	2025
skogstjerne			2025
skogstorkenebb		2018	2025
skrubbær			2025
smyle		2018	2025
småengkall		2018	2025
småmarimjelle			2025
sølvbunke			2025
teiebær			2025
			33 arter

Tiltakslogg, grunneiers notater

[Her er det plass for grunneier å føre inn sine egne notater som gjelder gjennomføring av tiltakene. Ved å ha slike notater samla, vil det være lettere å sammenstille erfaringene når planen skal revideres. Husk å sett av nok plass/flere sider for dette.]

AREAL/DELOMRÅDE :	TYPE TILTAK (EKS SLÅTT, RYDDING, BEITING)	PERIODE	ANTALL DAGSVERK/ TIMER	ÅR
		[mnd./ dato/uke]		

Overvåkning, log

[I enkelte tilfelle kan f. eks grunneier/bruker ha interesse av/artskunnskap nok til å telle opp enkeltindivider av særskilte planter innen et avgrensa fast, område på noen få m² hver sesong. Dette kan være verdifull artsinfo å legge til rette for. Å fylle ut en slik tabell kan da være et (overvåknings)tiltak som nevnes under 2.9.3:]

POSISJON/FELT:	ART	DATO	ANTALL INDIVIDER	ÅR

Litteratur

Arnesen, G. 2019: Kartlegging av Storslåtta ved Dalstua i Kvænangsbotn – inkludert forslag til skjøtselsplan. Ecofact rapport 593. 12 s s.

Benonisen, R. 2022. Skjøtselsplan. Restaurering og skjøtsel av Storslåtta i Kvænangsbotn landskapsvernområde. Kvænangsbotn og Navitdalen verneområdestyre. Rapport, 27 s.

